

- 2** ЛЕХСЫЗГОН ФЕМБÆЛД
Цæгат Ирыстоны кадджын уазджытæ
- 3** ТЕМАТИКОН ФАРС
Фыссың "Рæстдзинад"-мæ
- 4** СПОРТИВОН ФИДИУÆГ
Уæззау ателиткæ

РÆСТДЗИНАД

Газет цæуын райдыдта 1923 азы 14 мартыйы – газета издаётся с 14 марта 1923 года

2026 азы 1 апрель – хуымгæнæны мæйы 1 бон, æртыццæг

Аргъ 10 сомы

www.rastdzinad.ru
vk.com/club217633221
t.me/gazetarastdjinad1923

Къамисы æмбырдæй

Боны фæткы – коррупцийы ныхмæ архайды фарстатæ

РЦИ-Аланийы Сæргълаууæг Сергей МЕНЯЙЛОЙЫ разамындæй уыд **Коррупцийы ныхмæ тохы фарстаты фæдыл республикон къамисы радон æмбырд.**

Фембæлды архайджытæ æрдырдтой бюджетон фæрæстæ афойнадыл æмæ сæ нысаныл хардз кæныны, хицаудзинады æххæстгæнæг оргæнты коррупцион фæзындытæ ма 'руадзын æмæ æндæр ахæм ахсджиаг фарстатыл. Къамисы уæнгтæ сæрмагонд æргом æздæхтой, коррупцийы ныхмæ тохы фæдыл законæвæрынæд РЦИ-Аланийы Цæрæнуа-

тон-коммуналон хæдзарæды, артаг æмæ энергетикæйы министрады системæйы куыд æххæстгонд цæуы, уымæ. Зындгонд куыд у, афтæмæй 2021 азæй фæстæмæ пæддзахадон нысануæджы бадзырдтæн дихгонд бюджетон фæрæстæ (10 милуан сомæй уæлæмæ) цас раст хардзгонд цæуы, уымæ бæстон цæстæрд ис къазнайды спе-

циалисты 'рдыгæй. Уыцы куыст 2025 азы куыд æххæстгонд цыд, уый тыххæй уыд йæ раныхас Федералон къазнайды цæгат-ирыстойнаг управленийы разамонæг **Мырыкаты Маратæн.** Докладгæнæджы ныхасмæ гæсгæ, ивгъуыд азы къазнайды цæстæрдæй æххæстгонд цыдысты 160 пæддзахадон бадзырды (дихгонд сын уыд 15,7 миллиард сомы бæрц). Къазнайды æмæ иннæ профилон ведомствæты æнгом æмархайды фæрцы бадзырды фæдыл æппæт хæрдзтæ дæр сæ нысаныл

афойнадыл сæмбæлдысты. Уымæ, ахæм пайда-йаг æмгуыстады фæрцы 2025 азы республикæйы бюджетмæ уæлæмхасæн æфтиæгты хуызы бафтыд 290 милуан сомæй фылдæр. Уымæй уæлдай, докладгæнæг æрхаста ахæм хатдзæг дæр: ивгъуыд азы бæрæггæнæнтæм гæсгæ, Цæгат Кавказы федералон зылды субъекты 'хсæн регионты бюджеты хæрдзты фæтк æххæст кæнынæй нæ республикæ нымæд æрцыд раззагдæрыл. Мырыкаты Марат

æмбырды архайджыты зæрдыл æрлаууы уыд кодта, пæддзахадон бадзырдтæ æххæст кæнгæйæ, хæдзарæдон æмæ финансон архайды тыххæй документаццæ уæлдай бæстондæр арæст кæй хуымаæ цæуа, уый тыххæй дæр. Финансон законæвæрынады уыцы домæн куыд æххæстгонд цæуы, уымæ лæмбынæг цæстæрд уыдзæн профилон ведомствæты 'рдыгæй.

– Бюджетон фæрæстæй раст пайда кæнын хуыд-дагмæ уыдзæн фыццагардон цæстæрд. Сæвзæргæ уавæр домæ, цæмæй бюджеты алкæцы сом дæр хардзгонд цæуа хæдзардзинæй, цæмæй пæддзахадæй æппæт социалон хæстæ дæр æнæкæуыцыйæ æххæстгонд цæуой. Уыцы нысантæ уын уæ размæ æвæрын, æмæ æнхæлмæ кæсын бæрзонд куыстмæ, – докладгæнæг хатдзæгтæ кæнгæйæ, баца-мæдта Сергей Менайло.

Æмбырды раныхас кодтой РЦИ-Аланийы Сæргълаууæджы цур Коррупцийы ныхмæ тохы фарстаты фæдыл управленийы разамонæг **Баскаты Эльбрус**, республикæйы цæрæнуатон-коммуналон хæдзарæды, артаг æмæ энергетикæйы министр **Хъараты Тимур** æмæ æндæр бæрзонд куджытæ.

РЦИ-Аланийы Сæргълаууæг æмæ Хицауады пресс-службæ

Фæндаггон хæдзарæд

Донивылдтытæй æдас уæвынæн...

Хуссар Уарæсейы регионты æххæстгонд цæуынд федералон фæндагтæ уалдзыгон-сардыгон донивылдтытæй бахъахъхъæнын мадзæлттæ. Уый тыххæй фехъусын кодтой Кавказы автомобилон фæндагты федералон управленийы.

фæндагты управленийы минæвæрттæ æрдзы уавæртæм цæстæрды мадзæлттæ æххæст кæнынц УФ-йы Дæнхæхъæлæджы уавæрты министрады Хуссар-раг управлени æмæ гидро-

Управленийы пресс-службæйы минæвары ныхасмæ гæсгæ, донивылдтытæй тæссагдæр цы бынæттæн уа, уым рад хæсдзысты цалцæггæнджыты бригадтæ. Уымæ, уыдон ифтонг уыдзысты уæззау техникæйæ, стæй хъуыгæ арæстæдон фæрæстæй (зми, хур æмæ афтæ дарддæр). Æмткæй райсгæйæ, Астраханы облæсты, Хъалмыкы республикæйы, стæй РЦИ-Алани æмæ Цæгат Кавказы федералон зылды иннæ

регионты донивылдтытæ æмæ æндæр ахæм æрдзон фидбылызты фæстиуджытæ иуварс кæнынмæ цæттæ уыдзысты 59 сæрмагонд бригады. Уыдонæн æххуысæн лæвæрд уыдзæн сæрмагонд фæндагаразæн техникæйы 260 иуæджы.

Специалисттæ куыд зæгъынц, афтæмæй донивылдтытæй уæлдай тæсæрдæр цы бынæттæн у, уыдон хаст æрцъыдысты сæрмагонд картæмæ. Уымæ, Кавказы автомобилон

метеорологийы службæйы регионалон дæлхайæдтимæ æнгом æмархайды фæрцы. Кавказы автомобилон фæндагты управленийы бæрны сты федералон нысануæджы фæндагты 4 мин километрайы фылдæр. Управленийы цагатирыстойнаг хайад дзуапп дæтты фæндагты 271 километрайы техникон æнаигдзинад æмæ æдасдзинадыл.

Дмитрий АСТАХОВ

Бынæттон хуынаффæйад

Коммуналон хызæгты нывыладыл кусынц

2026 азы бындурон цалцæджы гъланмæ бахастой Дæуджыхъæуы 19 уынджы донуадзæн хатæлты рарæст. Уый тыххæй фехъусын кодтой республикон «Водоканал»-ы пресс-службæйы.

мæ раивæм донуадзæн хатæлты 4,5 километры бæрц. Специалисттæ бæстон сæ цæст дарынц

Куыстуаты минæвар куыд фæбæрæг кодта, афтæмæй цæлцæггæнæг бригадтæ нырдагæн ба-зылдысты Леваневскийы æмæ Садойнаг уынгты дон хатæлтæм, ныртæккæ та ахæм куыстытæ æххæст кæнынц Митыкыны уынджы. Ахæм фæткыл архайд цæудзæн иннæ горæтаг уынгты донуадзæн хызæгты дæр.

Уымæ, «Водоканал» æмæ горæты администраци баныхас кодтой фæндагтæ æмæ донуадзæнты бындурон цалцæджы иу-мæйаг пъланы. Ома, раздæр ивд цæуынд донуадзæн хатæлтæ, уый фæстæ та сæ куыстмæ бавналынц фæндагаразджытæ. «Азы кæронмæ хуы-

æппæт технологон домæнтæ æххæст кæнын хуыддагмæ. Ахæм фæткыл дарддæр дæр куыст цæудзæн донæфисады хызæджы нывыладыл, – радзырдта «Водоканал»-ы дзæу-джыхъæукаг филиалы директор **Къораты Давид.**

Нæ уацхæссæг

Фæлладуæгд

Курорт «Мамысон»: бæлццæтты удæнцойæн

2026 азы райдайнай нырмæ курорт «Мамысон»-ы сæ фæллад суагътой 28 мин адæймагæй фылдæр. Уымæ, курорт фарон куы байгом, уæдæй нырмæ та ацы фæлладуæдзæн тæлмы уазджытæ систы 65 мин туристæй фылдæр.

Ахæм нымæцтæ фехъусын кодта компани «Кавказ.РФ»-йы пресс-службæ.

Компанийы минæвары ныхасмæ гæсгæ, ног курорт фидарæй рæзты фæндагыл æрлаууыд. Бынаты ныртæккæ куысц дæууæ канатон фæндаг æмæ лыжæтыл бырæн трассæты 10 километры бæрц. Архайд цæуы, цæмæй бынаты фылдæр кæна фæлладуæдзæн глемпингтæ æмæ хойраджы тæлмыты нымæц дæр. Кæй зæгъын æй хъæуы, куыст цæуы иннæ фæлладуæдзæн структурæйы райрæзтыл дæр.

Уымæ, «Кавказ.РФ» йæ размæ нысан æвæры, цæмæй 2031 азы онг ку-

рорты саразой ноджыдæр ма æртæ канатон фæндаджы (уыдонæй кæройнаг станца æрбынæттон уыдзæн 3300 метры бæрæзæндыл). Уымæй уæлдай, лыжæтыл бырæн трассæтыл бафтдзæн ноджыдæр ма 13 километры.

Специалисттæ куыд зæгъынц, афтæмæй «Мамысон»-ы кой нырдагæн айхуыст, сæрдæй-зымæгæй чи кусы, ахæм курорт кæй у, уый тыххæй. Зæгъæм, зымæгон Мамысонгоммæ тырныц лыжæты спорт уардзжытæ, сæрдзыгон та уырдаг æбалц кæнынц, экологон туризмыл æнувыд чи у, уыцы адæм.

Курорт «Мамысон»-ы райрæзтæн стыр ахадындынад ис республикæйы экономикон царды. Кæй зæгъын æй хъæуы, регионты туристон хъомыс бæрзонддæр кæнынæй уæлдай, курорты объектæ ахъаз кæнынц амал-хъомады райрæзтæн, ног кусæн бынæттæ гом кæнынæн... Æппæт уыцы гæнæнтæй акаг хуызы спайда кæныныл бæстон архайд цæуы.

КАЛМАНТЫ Аслан

Æхсызгон фембæлд

Цæгат Ирыстоны кадджын уазджытæ

РЦИ - А л а н и й ы Сæргълæууæг Сергей МЕНЯЙЛОЙЕН фембæлд уыд Уæрæсейы Федерацийы Хъæбатыртæ – сæрмагонд æфсæддон операций архайджытæ. Уыцы æфсæддонты ацы бонты уыдысты Цæгат Ирыстоны уазджытæ.

Республикаейы Сæргълæууæгимæ фембæлдмæ саккаг кодтой Александр Палыцкий (Удмуртийы республикаейæ), Алексей Безруков (Стъараполь крайæ) æмæ Николай Будко (Екатеринбургæй). Фембæлдты архайджытæ уыдысты Цæгат Ирыстоны цæраг Уæрæсейы Хъæбатыртæ – республикаейы фæллой æмæ социалон рæзты министр Абайты Юрий æмæ Альберт Говдæр.

Зындгонд куыд у, афтæмæй ивгъуыд фæллаууæг дæр бонты Дæууджы-хъæуы сарæзтæуыд боксæй дунеон турнир «Pravda Boxing». Уыцы ерыстæ сарæзджытæ Уæрæсейы Хъæбатыртæ фæхуыдтой турнир байгом кæныны фæдыл кадджын æмбырдмæ. Уыцы фæдæтæй спайда кæнгæйæ, Сергей Меньяйло æфсæддон операций раздæры архайджыты фæхуыдта йæ кусæнуатмæ, цæмæй дарддæры æмархайды

фарстатыл æрдзурой. Ныхасы архайдта промоутерон компани «Pravda Boxing»-ы бындурæвæрæг Цопанты Хетæг дæр. Уазджытæн зæрдиат салам ратгæйæ, Сергей Меньяйло бафиппайдта: «Сымах Фыдыбæстæйыл иузæрдион æцæг патриоттæ стут, тыхст рæстæг

æнæ уæлдай ныхасæй тохы быдыры балæууыд-дыстут нæ бæстæйы сабыр æмæ фæрныг царды сæраппонд. Æхсызгон нын у сымахимæ фембæлд. Ирыстоны цы рæстæг архыстат, уый уын зæрдæрух æнкъарæнтæ кæй балæвар кодта, уымæй мæ ныфс ис».

Уазджытæ уыдысты æм-хъуыды: фысымтæ съл хионау бауазæлыдысты, ирон адæмы фæрныгдæр ми-ниуджытæй сын сæ зæрдæтæ барух кодтой... Дæрддæр ныхасы архайджытæ сæ 'ргом аздæх-той сæрмагонд æфсæддон операций архайджытæ æмæ сæ бинонтæн æп-

пæтвæрсыг æххуысы, рæз-гæ фæлтæры хæстон-патриотон хъомылд æмæ æндæр ахсджиаг фарста-тæм.

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæг æмæ Хицауады пресс-службæ

Чернобылы фыдбæллæхы 40 азмæ

Æцæг хъæбатыртæ!

1986 азы 26 апрелы, хуыцаубоны, срамыгыта Чернобылы атомон электрон станцайы цыппæрæм блок. Уæлдафмæ скалд ядерон артаджы 50 тон-наейы бæрц, уыцы малæгтæссæг артагæй 70 тон-наейæ фылдæр та атомон электростанцайы кæрты «анхъæвзта». Атомон арты æппæты разæй сыг-дысты зынгхуысынгæнджытæ, хъахъхъæнджытæ, милицайы кусджытæ, ирвæзынгæнджытæ, æфсæд-дон химиктæ-старджытæ æмæ дозиметристтæ, граж-дайнаг хъахъхъæнынады службæгæнджытæ...

Чернобылы АЭС-ы фыд-былызы фæстиуджытæ аиуварс кæныны тыххæй запасаей æрсидтысты 47 мин адæймаджы бæрц-мæ, сарæзтой сæ 100 æфсæддон хайæ фыл-дæр. Фыццаджыдæр уал æрсидтысты химион хъахъхъæнынады æфсæд-тæм æмæ сæ баппæрс-той иртæст ранмæ. Æр-мæст 1986 азы фыццаг мæйты æнæзынгæ цæхæ-рыл ахызысты Чернобы-лы фыдбæллæхы фæсти-уджытæ иуварсгæнæг 400 мин æфсæддоны бæрц. Уыдон уыдысты лæгдзи-надæй æххæст æцæг хъæбатыртæ. Æхсæвæй-бонгæй архайдтой, цы ре-актор срамыгыта, уый хуы-ыр сæрмагонд талдаг æмæ здыйæ байдзаг кæ-ныныл.

Семипалатинскы, Ног Зæххыл, Тоцкы пълæй-гонты ядерон хæцæнгарз фæлварыны фæстиуд-жытæ, стæй Челябинскы облæсты горæт Озерскы куыстадон иугонд «Маяк»-ы бæллæхтæ фæстæйы аздадысты, ницы уыдысты Чернобылы атомон электростанцайы срамыгыды раз. «Уазал хæсты» азы ацы объект-тæ уыдысты сусæггонд, сæрмагонд паддзахадон ахадындынад сын кæй уыд, уымæ гæсгæ. Черно-былы АЭС-ы срамыгыды фæстæ иннæ æвирхъау бæллæхты тыххæй дæр æргомæй дзурын райдыд-той адæм, чи дзы архайд-та, уыдон, сæ бинонтæ, æхсæнад...

Æнæзынгæ мæлæты ныхмæ чи тох кодта, уы-донимæ уыдысты Ирыс-тоны бирæ минæвæрт-тæ. Се 'хсан – Фыды-бæстæйы Стыр хæсты архайджытæ дæр. Зæв-гæм, инæлар-лейтенант Койтойты Айтæг Даргъ-Къохæй, хæсты арха-ийæг, Байконуры, Капустин Яры, Плесецы ветеран, контр-адмирал Цæллæг-

ты Пантелеймон станицæ Новоосетинскаяйæ, Май-рæмададжы карз тохы архайджы, ядерон полигон «Новая Земля»-йы хицау, булькын Сабеты Виктор Дигорайæ, æвзонг пар-тизан, 1942 азы, хуымтæ минæтæй сыгдæг кæн-гæйæ, фæцæф, 30 азæй фылдæр куыста ирвæзын-гæнæгæй Байконуры по-лигоны, фембæлд фыццаг зындгонд космонавтæй бирæтимæ; академик Александр Кемурджиан Дæууджыхъæуæй, афи-цер-артиллерист, хæццæ Ленинграды, Курскы, ба-хыт Одер æмæ Висла-ейыл 1945 азы, уыд Черно-былы, æрхуыды кодта æмæ сарæзта робот Чер-

фæлварæнты архайджы; взводы командæгæнæ-джы æххуысгæнæг, сер-жант Гаглойты Цуцук Ала-гирæй, Фыдыбæстæйы Стыр хæсты азы фæл-лойдон фронты сæрæн архайджы, 1954 азы Тоцкы пълæйгонты атомон хæ-цæнгарз фæлварджытæ; майор Бæдоаты Мурат-бег Беслæнæй, 1942 азы Елхоты аразта хæстон фидæрттæ, æххуыс кодта фронтæн, Фыдыбæстæйы Стыр хæсты азы фæс-чылдымы фæллойгæ-нæг, 1956-1958 азы куыс-тадон иугонд «Маяк»-ы сæрмагонд объекттæ хъахъхъæнæг районы ро-тæйы командæгæнæг.

тæ. Уыдон ныфæрæзтой зындзинæдтæн, разындис сæм фыдбæллæхы фæс-тæ царын æмæ фæллой кæныны ныфс, пенсийы рацæугæйæ дæр зæрди-аг æхсæнадон куыст код-той, фæндыд сæ Ирыс-тоны æхсæнадæн дарддæр дæр пайдæй уæвын. Мингай адæймæг-ты удуæлдай архайд-ты фæрцы ядерон объект-ты фыдбылызты бæрц дзæвгар фæкъаддæр. Уыцы мингæйттæй 1750 уыдысты нæ рес-публикаейы цæрджытæ. Уыдон ацы тæссаг тохы равдыстой стыр лæг-дзинад, уæззау уавæрты ныфсджынаы иуварс код-

Уæрæсе æмæ Ирыстоны æндæр кадджын нысан-тæй... Мах хуамæ æвдзурдæр нæ зæрдыл дарæм ацы æнæзынгæ фронты ар-хайджыты хъæбатырдзи-над. Не 'хсан ма сæ чи ис, уыдоныл хуамæ ауд-дæм, æххуыс сын кæнæм алы хуыддаджы дæр. Æхсæнады хæрзаудæн архайд куы 'нкъарой сæ-хиуыл, уæд нæ фарсмæ фылдæр азтæ фæуыдзыс-ты ацы хъæбатыртæ.

Юрий ТИТАРЕНКО, Чернобылы фыдбæллæхы фæстиуджытæ иуварсгæнæг, отставкаейы булкъон

Регионалон программæтæ

Æнæниздзинад хъахъхъæнынады кусæндæтты модернизаци

Цæгат Ирыстоны Хицауады радон æмбырды уы-наффæ хаст æрцыд «Æнæниздзинад хъахъхъæны-нады фыццаг радон къæпхæны кусæндæтты модер-низацийы» программæйы уагæвæрдтæ 2030 азы онг адардæр кæныны тыххæй.

Уымæ, уыцы æмгъуыд-мæ программæйы уагæ-вæрдмæ хаст медицинон кусæндæтты рацарæз-тæн нысангонд уыдзæн 3 миллиард сомæй фыл-дæр. Уый тыххæй фехъ-сын кодта РЦИ-Аланийы Сæргълæууæг æмæ Хи-цауады пресс-службæйы минæвар.

«Регионалон програм-мæйы æмгъуыдыл кæй бафтыд, уый фæрцы уы-дзæн амбулаторитæ, по-ликлиникæтæ æмæ æн-дæр медицинон кусæн-дæттæ бындуронæй сцалцæг кæныны фадат. Уымæ, цалцæджы фæс-тæ æппæт кусæндæттæ дæр сифтонг кæндзысты

нырыккон медицинон тех-никæйæ», – бафиппайдта пресс-службæйы минæ-вар.

«Æнæниздзинад хъахъ-хъæнынады къабады дарддæры нывыладал кусгæйæ, Хицауады уы-наффæйæ 2,7 милуан сомы бæрц дигхонд æр-цæудзæн Республикон он-кологон диспансер æмæ Тæрхонадон медицинон экспертизæйы республи-кон бюро ног кусæнгæрз-тæй сифтонг кæнына.

Нæ уацхæссæв

Нæ медицинон къæлиндар

Хæзнаты хæзна – ныййарæг æмæ сывæллоны царг

Медицинон къæлиндармæ гæсгæ алы аз дæр 5 апрелы медицинон æхсæнад бæрæг кæны Не-онатологы бон. Уымæ гæсгæ 30 мартыйæ 5 апрелмæ уыдзæн Ныййарæг æмæ сывæллоны æнæниздзинады къуыри.

Сывæллæтты æнæниз-дзинад бахъахъхъæнын у Уæрæсейы Федерацийы ахсджиагдæр паддзахадон фарстатæй иу. Сывæллон та æнæниз уæд уыдзæн, æмæ йæ мад æнæниз куы уа. Уымæ гæсгæ сывæлло-ны райгуырдыæ бинонтæ хуамæ сæхи цæттæ кæ-нын райдайой, йæ райгуы-рыны рæстæг куы æрхæц-цæ вæййы, уæд нæ, фæлæ зæвгар раздæр.

Сывæллон цалынмæ мады гуыбыны уа, уæдмæ йын тæссаг у йæ ныййар-джыты, уæлдайдæр йæ ныййарæг мады нистæй. Уымæ гæсгæ сæ 'нæниз-дзинадмæ сылгоймæгтæ хуамæ уæлдай фылдæр æргом здæхой.

Сылгоймæг æнхæлцау-цы рæстæг вæййы, уыцы

рæстæг йæ 'нæнизди-надмæ хуамæ уа тынг къæрцхъус. Дохтыры æр-кастыгæм хуамæ цæуа æмæ сæ цух ма уадза, æвзæр ахуыртыл йæ кълх сиса, йæ хæрыны æгъдау рацараза, физикон æгъда-уæй æмбæлгæ уарг йæ-хиуыл æвæра. Афтæмæй, сывæллоны райгуырдыæ организм уыдзæн цæттæ, сывæллон та йæхæдгæ – æнæниз.

Кæй зæгъын æй хъæуы, сывæллоны æнæнизди-надмæ цæст дарын хъæуы йæ райгуырыны фæстæ дæр. Педиатры æркасты-тæм æнæсцухæй цæуын, афоныл вакцинаци кæнын, сывæллонаен йæ физикон æмæ психикон рæзтмæ цæст дарын – æппæт уы-дæтты фæрцы ис æнæ-

низдзинадæн тасдзинад хæссæг медицинон æу-уæлтæ рагацау базоныны æмæ сын дзæбæгæнæн мадзæлттæ аразыны гæ-нæн.

Ныййарæг æмæ сывæл-лоны æнæниздзинады къуырийы нысан у адæ-мæн уæлдай хатт сæ зæрд-дыл æрлæууын кæнын, куыд ахсджиаг у, сæ дьу-уæ дæр æнæниз куы уой, уый. Аудын, къæрцхъус уæвын æмæ профилак-тика кæнын сты бинонты амондджын æмæ æнæниз фидæнмæ хонæг ахсджиаг къæпхæнтæ.

Хъахъхъæнут уæхи дæр æмæ уæ сывæллæтты дæр! Се 'нæниздзинад не 'ппæтæн дæр у нæ хæзна-ты хæзна.

Æхсæнады æнæниздзинад æмæ медицинон профилактикаейы республикон центр

Бардон фæтк

Ногæй та – наркотикты æнæзакъон зилдур

Дæууджыхъæуы Про-мышленнон районы про-куратурæ зылынганæн хатдзæг сфидар кодта, Дæууджыхъæуы 51-аз-дыд царæг нæлгойма-джы ныхмæ цы уголовон хуыддаг сарæзтæуыд, уый фæдыл.

Нæлгоймаджы азым-джын кæнынц Уæрæсейы Уголовон кодексы 228-æм статьяйы 2-æм хайы («Нар-котикон бургъæуы стыр бæрц æнæзакъонæй бал-хæнын æмæ йæ æфснай-дæй дарын») бындурыл. Слестгæнджытæ куыд райратæстой, афтæмæй 2026 азы февралы бонтæй иуы гуырысхойаг балхæд-та наркотикон бургъæд – метадонны 1,27 граммы.

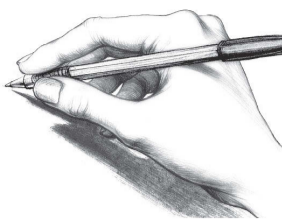
Уымæ, нæлгоймаг уыцы наркотик йæ хæдзæры æфснайдæй дардта. Гуы-рысхойаг слестгæнджы-тæн куыд радзырдта, аф-тæмæй йæм фæнд нæ уыд наркотик дарддæр апара-

хат кæнын, йæхицæн æй æфснайдæй дардта.

Гуырысхойаджы æнæ-закъон архайдæн кæрон сæвæрдтой пълæйцайы оперативон кусджытæ. Оперативон-агурæн ма-дзæлтты бындурыл цы уго-ловон хуыддаг сарæзтæ-уыд, уый ныр зылынганæн хатдзæгимæ æрвыст æр-цыд Дæууджыхъæуы Про-мышленнон районы тæр-хондонмæ.

Зæгъын хъæуы, ахæм фыдракæнды тыххæй ах-хосджынаен ахæстоны 10 азы онг фæбадыны тæр-хон рахæссæн кæй ис, уый дæр.

РЦИ-Аланийы Прокуратураейы пресс-службæ

Фыссынц "Рæстдзинад"-мæ

Хæстонтæн – ахъаззаг æххуыс куырттатоймæгтæй

Зындгонд куыд у, афтæмæй, сæрмагонд æфсæддон операций архайджытæн Ирыстоны цæраг адем арах æрвитыц гуманитарон æххуыс. Ацы арфæйаг хуыддагмæ аккаг æвæрен хæсыц Куырттаты комы цæрджытæ дæр. Бынаттон администрацийы специалист БÆГЪИНАТЫ Аллæйы дæсны разамындæй куырттатæгтæ дæр æнæкхуылымпыйæ нæ хæстон лæштутæн æрбамбырд кæныц гуманитарон æххуыс. Администрацийы кусан уаты сæ Алла бабæлырд, бабинонæг кæны. Зæрдидæгæй бацархай, цæмæй афойнадыл сæмбæлой нæ 'фсæддонтыл.

æмæ йæ схорзæхджын кодтой сæрмагонд майданæй. Арфæйы фыстæджытæ чирайста, уыдон банкæрдтой æхцондзинад, фыццаджыдæр, уымæй æмæ, сæрмагонд æфсæддон операций ветерантæ Голоты Альберт æмæ Даданаты Олег, хæсты быдыры лæгдзинад, сугытдзинæдтæ æвдис-

райстой фыйгадгойнæгтæ, уыдонимæ уыд амалиуæггæнæг, Ногхъæуы цæраг Голоты Руслан. Бæлвырд куыд у, афтæмæй Руслан йæхи сыгъдæг удвæллойæ фронтмæ ныридагæн арвыста 59 уæзæгтæ ласæн хæдтулгæйы дзæг гуманитарон æххуыс, вайы дзы алыхуызон хъæугæ товар-

Аллæйы хъæппæрисæй ныр цал æмæ цал хатты арыстам нæ зæрдидæг лæвæрттæ нæ хъæбатыр хæстонтæн алыхуызон хъæугæ дзаумæттæ, хæлцы продуктæ, æмбæхсан хызтæ. Администрацийы бæстыхайы байгом кодта хызтæ байгæн сæрмагонд æрмадз. Ардæм æрвылбон æрбамбырд вайыныц сылгоймæгтæ, сæ кхуыллоу нæ 'вгъау кæныц, абон Райгуырæн бæстæ чир хъæхъæны, неонацизмы ныхмæ карз тох чир кæны, уыцы æмбæстæгтæ. Ацы ахсджиаг хуыддагмæ – гуманитарон æххуысмæ куыдфæндийы цæстæй чир нæ кæсы, алкæд йæ 'хуысы хай чир бакæны, уыцы хæларзæрдæ, алыцæмбарæг адымæгтæ рох нæ сты районы разамындæй, сæрмагонд æфсæддон операций ветерантæй. Æрæджы бынаттон администрацийы кусан уаты кæдджын уавæры ветерантæ Голоты Альберт, Даданаты Олег æмæ амалхъом Голоты Руслан 30 адымæгæн – Уæлахиз хæстæг дæргæнджытæн раттой арфæйы фыстæджытæ, кæцыты загъд ис: «Бла-

годарность за участие в сборе гуманитарной помощи, неравнодушие, активную гражданскую позицию и неоценимый вклад в общее дело победы». Арфæйы фыстæджытæ лæвæрд кæмæн æррыц, уыдоны 'хæсæн ис ахуыргæнджытæ, хъомылгæнджытæ, медицинон куджытæ, хæдзæры æфсинтæ, пенсийджытæ, поселочны куыстæтты коллективтæ. Цыбыр дзырдæй, Уæлахизы бон цæмæй рæвдзæдæр æрбæхæццæ уа, уыул чир архай, уыдон рох нæ сты. Комбæсты сæргълаууæгджы хæстæг рæстæгмæ æххæстгæнæг Хæдхъаты Аслан æмæ администрацийы специалист Бæгъиаты Алла та ма сæхи хардзæй сылгоймæгтæн балæвар кодтой дидинджытæ. Фронтæн æххуысгæнджытæ иууылдæг ай-гъай арфæйы алкаг сты, фæлæ уæлдæй арфæйы аккаг у, æххуысгæнджыты чир æрбамбырд кæны, уы – администратцийы специалист. Нæ уæдджытæ зæрдидæг арфæгæ ракодтой ацы арфæйаг хуыддаг аминдингæнæг Бæгъиаты Аллæйæн

гæйæ, сæрагасæй кæй сæмбæлдысты сæ бинонтæ. Сæ хъæбатырдзинад æвдисæг – сæ риугæй цалдæргæй майданты æрттыд. Нæ сæрагæн лæппутæ, сæ фыдæлтау, тæппуддзинад нæ 'вдисыц, ууæлдæйæ хъæхъæныц Фыдыбæстæ. «Кæй загъын æй хъæуы, нæ алкæй хæс дæр у, абон Украинæйы зæххыл нын нæ сабырдзинад чир хъæхъæны, уыцы сæрагæн гурьдтæн иудазыг æххуыс кæны. Мах уæ 'ппæтæн дæр стæм стыр аргъгæнæг. Сыхам æмæ уæ 'мхæстон ирыстойнæгтæ кæд æмæ намыс кæныц Ирыстонæн, Иры дзыллæтæн. Стæм уæ сæрыстыр æмæ уын сæрыллагæй арфæ кæнæм, загъæм уын стыр бузныг! Уæ уæлдæй лæмбыргæндзинад та махæй дæр рох нæ уыдзæн. Хуыцау зæрдыл хорзæй лæуу! Æнæнизыц сабыр царды уæ кæстæртæ хуртæй æфсæст у! Тагъд рæстæджы алкæй хъæбул дæр йæ хæдзæры сæрагасæй, Уæлахизимæ сæмбæлдæй!», – загътой фысмытæ сæ уæдджытæ. Арфæйы фыстæджытæ, хорзæхтæ кæй кхуытæй

Сывæллæтты зæрдæты тауы æвидигæ хуры тынтæ

Адæймагæн йæ намыс, йæ кад йæ куысты бынат у. Арф ахуыды кæнгæйæ, ахæм адæймагæн арг кæнын хъæуы. Мах уаххуыды мах радзурын фæнды уæздан, загъдæхæлар æмæ цæстуарзон сылгоймаг, ахуыргæнæг КОЦОЙТЫ Ритæйы тыххæй.

Ритæ дзыуиссæдз азæй фылдæр, йæ зондизинæдтæ æмæ фæлтæрддзинадыл нæ ауæрдгæйæ, кусы Михайловскы Гом сæрмагонд училищæйы. Ацы ахуырадон ардзæстмæ æрбацауыц хъысмæтæй æфхæрд сывæллæттæ. Æппæт коллектив дæр архайы, цæмæй дзы алкæй зæрдæмæ дæр ссара дæгъæл. Уыцы куысты сæйраг амидингæнæг у Ритæ, кæцы цæсгомджынæй æххæст кæны директоры хæдивæджы хæстæ хъомыладон куысты. Рæддæ нæ уыдзæн, куы загъон, сывæллæтты зæрдæты тауы æвидигæ хуры тынтæ, загъгæ, уæд. Йæ сфæлдыстæдон хуыддæгæн уæрæх æмæ арф кæй у, уый бафиппайнæн бирæ растæг нæ хъæуы. Йæ алы дзырд дæр у зонды хос рæзгæ фæлтæрæн, æмæ йын уыдон дæр стыр арг кæнынц.

дæлон æвзаг æмæ национ культурæ бахъæхъæны æмæ рæзты хуыддагмæ. Йæ архайдæн стыр арггонд æррыц, æмæ йын нæ зæрдæ загъы ног ахадгæ æнтыстдзинæдтæ йæ бæрон æмæ хъæугæ куысты. Ирыстоны адем йн сæрбæрзондæй дзырц йæ ном. Коцойты Ритæ йæ хъомылгæнинæгтимæ ивгъуыд азы кæрон архайдæй национ чемпионат «Абилимпикс»-ы. Федералон проект «Профессионалитет»-ы фæлгæты национ проект «Фæсивæд æмæ сывæллæттæ» къорд азы дæргы арæст цауы Уæрæсейы Федерацийы Рухсады министрды хъæппæрисæй Президентты платформæйы бындурæн бирæ растæг нæ хъæуы. Йæ алы дзырд дæр у зонды хос рæзгæ фæлтæрæн, æмæ йын уыдон дæр стыр арг кæнынц.

Тынг арæх аразы алыхуызон мадзæлтæ, равдистытæ, ахуыргæнинæгтæ æнтыстдзинæдтæ архайыц конкурсты. Йæ разæнгард куысты æвдисæнтæ сты Кады гæххæттæгтæ, дипломтæ, хæрзиуджытæ, арфæйы ныхæстæ, кубоктæ. Бæрзонд æвæрд у училищæйы хъомыладон куыст. Арæх саразы фæмбæлдтытæ сæрмагонд æфсæддон операций архайджытæ, фыдджытæ æмæ позттимæ. Сывæллæттимæ куыст цауы æнæсцухæй. Бацæттæ кæнынц цымыдысаг равдистытæ. Мадæлон æвзагмæ стыр æргом здæхт цауы училищæйы Коцойты Ритæйы хъæппæрисæй. Афтæ, хæрзæрæдджы, Мадæлон æвзагты бæрæгбон куы уыд, уæд нæ сывæллæтты бацæттæ кодтам, сахуыр кодтой æмдзæвгæтæ алы æвзæгтыл, арвыстам сæ Мæскуымæ, Мадæлон æвзæгты федералон институтмæ. Нæ куыстæн ныр стыр арг кодтой, ахуыргæнинæгтæн сæрыстойтæ сертификаттæ. Стыр бузныг загъæм Нæкуысаты Æхсарбеджы чызг Иринæйæн, йæ 'ргом нæм кæй раздæхта æмæ нын нæ сывæллæтты курдиатæн ахæм стыр арг кæй кодта, уый тыххæй. Иринæ уыцы федералон институты у этнокультурон ахуырад æмæ конкурсты архайдæй хайды хуыд. Нæ республикæйы Ахуырад æмæ наукаы министрды кусгæйæ дæр Иринæ стыр æвæрæн хаста ма-

æмæ кубоктимæ, уыдысты фыццагтимæ, сæхи араехстджынæй равдистой. Нæ училищæйы рауагъдонæг æртиссæдзæй фылдæргæй архайыц Украинæйы зæххыл сæрмагонд æфсæддон операций. Хыгæгæн дзы фондзæй фæмард сты, авд та дзы æбæрагæй фæсæрт. Лæппутæй бирæтæ тохы быдыры сæ лæгдзинады тыххæй райстой паддзахадон хæрзиуджытæ. Æрæджы Гуæцæлты Тамерланнæ та нæ республикæйы Сæргълаууæг Сергей Меняйло схорзæхджын кодта майдан «Ирыстоны намысæн»-æй. Сæрыстыр стæм сæ 'ппæтæй дæр, тагъд рæстæджы фæстæмæ зæрдæхæлдæггæй, зæрдæрухсæй уæлахизимæ куыд сыздæхой, Дунескæнæг ахæм арфæ ракæндæй. Дардмæуынаг, зæрдæхæлар, æрхуыдджын Ритæ Саламы чызджы хъомыладон куысты фæстиуджытæ ирдæй зыныц училищæйы æрвылбонны царды, æмæ уый фæдæл арæх райсы ахæм зæрдидæггæй, зæрдæрухсæй уæд ма бæсты, аудыс, уарзыс нын нæ сывæллæтты, æмæ де 'нтыстдзинæдтæ сывæллæтты бæрзондæрдæн кæнæнт. Царды мидæг цыдæрирдæдæр ис хорздзинадæй, уыдонæй хайджын у».

МАГКАТЫ Стеллæ, ахуыргæнæг

Сæ ном сæфт нæ уыдзæн

Адæймагыл азтæ куы рацæуы, уæд йæ зæрдыл æрлауыныц йæ сабийы бонтæ... Æрхуыды кæны йæ хистæртæ, сыхæгты, йæ 'мгæртты. Бирæ хистæртæ абоны фæлтæр нæ рох кæнынц сæ 'гъдау æмæ сæ лæгтадзинады фæрцы, цафæнды мулк дæм уæд, фæлæ дзы адаменæ лæгтад куы нæ кæнай, дæ цахх æмæ сын кæрдзын сæ размæ куы нæ хæссай, уæд адæмæй дæ ном ферох уыдзæн.

Къамы чир ис фыццаг рæнхъы гæлиуæрдгæй рахизæрдæм, уыдонæй фыццаг у Бæройты Дæппын, хъæды хизау, йæ фарсмæ – колхозы партторг Мырғазты Дабет, йæ хъæбыс – сæ кæс-

Æз кæд æрыгон уыдтæн уыцы рæстæг, уæддæр сæ 'ппæты дæр зонин, æмæ сæ кад ным сæфт макуы уæд. Сæ кæстæртæ та сæ сæр бæрзонд хæссæнт сæ фыдæлтæй æмæ сын сæ хорздзинадтæ дæрддæр

Музей хъæздыгдæр кæндзæн

Мах стæм полилингвалон къорды хъомылгæнджытæ. Ныйарджытæ ныл баууæндыдысты æппæты зынаргæдæр хæзна, – сæ сабиты. Архайæм, цæмæй сывæллæттæ рæзгой æнæнизыц, хæлдæггæй, сæ рæстæг пайдæджытæй æрвитой. Иннæ къордтæй уæлдæй мах хъомылгæнинæгтæ сæ фыццаг кæхдзæфтæмæ ахуыр кæнынц ирондзинадыл, æгъдау, æфсарм цы сты, уый сын æмбарын кæнæм. Нæ алы кусгæ бон дæр райдайы æмæ фæвæйы ирон ныхасæй. Кæд дзургæ иууылдæр нæ кæнынц, уæддæр æмбарыныц. Дзырцтæ æмдзæвгæтæ, архайыц алыхуызон хъæзтыты, ис нæм цæстуынгæ æрмагæ. Хорз уылд, ирон æвзагыл фыст хуызджын чингуытæ сывæллæттæн фылдæр куы мыхуыр кæниккой, уæд Æхсызгонæй фæкæсынц ирон мультикинонытæм.

Нæ къорды ис 22 чызджы æмæ лæппуйы, цауы сыл æртæ – цыппар азы. Ныйарджытæй æхсызгон вайыы арфæйы ныхæстæ фæхуысан, сæ кæстæртæ æнтыстдзинæдтæ уынгæйæ. Цæмæй нæ куыст ноджы ахадгæдæр уа, ууыл архайыц рæвдауæндонны сæргълаууæг Тугъанаты Людмила, ирон æвзагджы ахуыргæнæг Захъаты Ларисæ. Нæ методист Гатеты Мæдинæйы амынд-

дзинадæй саразтам чысыл музей. Рæвдауæндонны уавæрты нæ гæнæнтæ цыбыр сты фæлæ бацархайдтам æмæ равдистам ирон царды бындур, нæ рагфыдæлтæ рæсугъд æгъдæутты иухай. Нæ музейы кувмыи къонайы алывар, арты цур фæнæн ис бинонты архайд, зæронд нана, баба, ноггуыры авдæн, æртæкъахыг стьолыл бæгæныиы къус, æртæ чырийы, ис дзы хæдзæры æндæр дзаумæттæ. Равдистам дзы хохаг хъæуы ирон бинонты æнгом цард, сæ куыстуарзондзинад æмæ уæздан сæргълаууæг Тугъанаты Людмила, ирон æвзагджы ахуыргæнæг Захъаты Ларисæ. Нæ методист Гатеты Мæдинæйы амынд-

КАСАТЫ Иннæ, АВЛОХТЫ Нонæ, Дзæуджытæ 83-æм рæвдауæндонны хъомылгæнджытæ

Заманхуылы хъæуы бирæ хорз лæгтæ уыддæ æмæ ис ныр дæр: æгъдауджын, кусаг, цæхх æмæ кæрдзындæттон, уазæгуарзаг. Бирæтæ, кæд хъæздыг нæ цардысты, уæддæр сæ хæдзæры æдзых уыддæ уæдджытæ. Æмæ ацы цæрджытæм хауы Хуысаты Уагъийы фырт Арсой дæр. Куы ралæг, уæд йæ амонд бабаста Дзгойты Саулохы чызг Дыккимæ. Дунесфæлдисæг сын балæвар кодта æхсæз лæппуйы æмæ дзууæ чызджы. Уал хъæбулы хæссын хуыддæ, æмæ Арсой уалдзæджы колхозы фыстæ

æлвыдта, сæрды быдыры хоркæрдæн комбайнтæ хъæхъæдта, фæззæг та чыргæдæтæ быдта колхозæн нартор æмбырд кæнынæн. Кæд хистæртæ нал сты, уæддæр Арсойы ном ацæт та йын дарддæр хæццæ кæнынц йæ хорздзинадтæ. Мæнæ цы къам уынут, цауы йыл æртиссæдз азмæ хæстæг, уыдон Арсойæн сты йæ сыхæстæг, йæ хистæр хъæбул Беппийы æфсæдмæ куы фæндараст кодта, уæд уыцы кувды.

тæр лæппу Æхсар, йæ фарсмæ – Арсой, дарддæр Хуысаты Гина, Мырғазты Лула, бынæй бадынц хъæуосветы нымердар Милдзыхты Бæппи, хъæуычизау Хосонты Рамазан. Фыдæлтæй баззад ныхас: лæгæн, дам, дзууæ мæлæты ис – йæ зæрдæ кусынай куы банцайы, уæд, æмæ йæ адæм куы ферох кæнынц, уæд, Фæлæ дыккаг ныхас, ацы къамы ист чир у, уыдонимæ нæ хауы, уымæн æмæ сæ ном сæфт ныкуы уыдзæн. Цæудзæн кæстæрæй-кæстæрæмæ.

ХУЫСАТЫ Асæхмæт

Спортивон фидууэг

Уэззау атлетикæ

Дэрыгæттæ ерыс кæнынц Каспийскы

Дагестаны, горæт Каспийскы уэззау атлетикæйæ аты бонты цæуыц Уæрæсейы фыццаг бынат бацахсыныл ерыстæ арыгон кары (15 æмæ 17 азы онг) чызджытæ æмæ лæшпутьæ хсэн.

Чызджыты ерысты Ирыстоны командæ рæмбылдта фондз хæрзуæджы, уыдонæй дыууæ сты сыгъзæрин, æртæ та – бронзæ майдантæ. 15-аздыд чызджыты ерысы 49 кг уэззы Ирыстоны номæй архайдта тренер Æлборты Вадимы хъомылгæнæинаг Будаиты Америкæнæ, æмæ йын бантыст 1-аг бынат рæмбылын. Америкæнæ дыууæ хуызы систа 136 кг (61+75).

55 кг онг уэззы 17-аздыд чызджыты ерысы зынгæ тыджындæр уыди Гаситы Русланы хъомылгæнæинаг Гаситы Элеонорæ. Дыууæ хуызы Элеонорæ рæвдыста 172 кг (78+94).

Элеонорæ æмæй размæ ацы уэззы йæхичæй хистæр чызджыты (20 азы онг) ерысты дæр ссис Уæрæсейы чемпион.

17-аздыд чызджыты ерысты 49 кг онг уэззы архайдта Æлборты Вадимы хъомылгæнæинаг Анастасия Черемных æмæ бадахста 3-аг бынат. Дыууæ хуызы Анастасия систа 138 кг (62+76).

3-аг бынæттæ ма бацахстой, уэззау уэззы ерысгæнæгæйæ, Годжысаты Марианнæ (15 азы онг) æмæ Габеты Зæриннæ (17 азы онг).

Марианнæ дыууæ хуызы систа 141 кг (66+75), Зæриннæ та рæвдыста 161 кг (69+92). Сæ тренертæ сты Золыты Давид æмæ Тогоиты Æсарбег. 17-аздыд лæппуты ерысты 61 кг онг уэззы Тогоиты Вадим æмæ Дзæукаты Славичы хъомылгæнæинаг Таматы Марат дыууæ хуызы систа 213

кг (94+119) æмæ раыцд 3-аг бынатмæ. Лæппуты ерыстæ ма чыдысты знон æмæ абон, æмæ дзы цы 'ртæ ирыстойнаг шангисты архайдтой, уыдоны бæрæггæнæнтæ сбæрæг уыдысты абон изæрæй.

БАСКАТЫ Уырымæг

РЕКЛАМÆ, ХЪУСЫНГÆННÆГТÆ

ТЕРРИТОРИАЛЬНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ФЕДЕРАЛЬНОГО АГЕНТСТВА ПО УПРАВЛЕНИЮ ГОСУДАРСТВЕННЫМ ИМУЩЕСТВОМ В РСО – АЛАНИЯ (ДАЛЕЕ – ОРГАНИЗАТОР ТОРГОВ) СООБЩАЕТ: о проведении торгов по реализации арестованного УФССП по РСО-Алания имущества, принадлежащего должнику:

- 1. Имущество Д.С. Попова, расположенное по адресу: РСО-Алания, Моздокский район, г. Моздок, ул. Савельева, 1.
2. Имущество Гогицаевой Н.Г., расположенное по адресу: РСО-Алания, г. Владикавказ, СНТ «Иристон», сад №111.
3. Имущество Фидары В.К., расположенное по адресу: РСО-Алания, г. Владикавказ, ул. Шумлевицы, 16, корп. 4, кв. 96.
4. Имущество Тагузова З.Э., расположенное по адресу: РСО-Алания, г. Владикавказ, ул. Весенняя, 15, кв. 82.
5. Имущество Алборова А.М.
6. Имущество ООО «Агропромшленное производство Бесланский майсовый комбинат».

- Лот № 6 – автомобиль Infiniti QX56 2011 года выпуска, идентификационный номер (VIN) JN1JANZ62U002287, государственный номер А37НЕ15.
Лот №7 – автомобиль Ford Mustang, 2019 года выпуска, идентификационный номер (VIN) 1FAT8U8H5L118948, государственный номер А070КВ15.
Лот №8 – автомобиль Acura Integra, 2019 года выпуска, идентификационный номер (VIN) 1F8T8U8H5L118948, государственный номер А070КВ15.
Лот №9 – автомобиль Ford Mustang, 2019 года выпуска, идентификационный номер (VIN) 1FAT8U8H5L118948, государственный номер А070КВ15.

форме, утверждаемой продавцом (форма заявки размещена на сайте: Росимущество в сети «Интернет» www.gosim.ru, официальном сайте Российской Федерации в сети «Интернет» www.torgi.gov.ru, на сайте электронной площадки). В состав заявки входят следующие документы: платежный документ с отметкой банка об исполнении, подтверждающей внедрения о соответствии требованиям п. 5 ст. 449.1 ГК РФ (в письменном виде, в свободной форме), согласие на обработку персональных данных.

Бакæс, базон

Хуссар Америкæйæ æрбафтæг халсар

Картоф Европæ æмæ Уæрæсемæ цы хуызы æрбафтыд?

14 мин азы размæ Хуссар Америкæйы цæрæг индейæгтæ картофæй культурон зайгæйой сарæзтой (райдыны – хъæддаг зайгæйойтай пайдæ кæныны фæрцы). Картофы тыхæй хабар Европæйы фыццаг хатт бакæсæн ис 1553 аз испайнаг горæт Севи-льяны уагд чыныг «Хроника Перу»-йы. Ам фыст ис мæнæс афтæ: «Перуйæгтæ садзынц триюфелæнгæс цæхæрадон халсартæ».

1616 азы стæм хойрагыл нымад «тартуфоли» фæзынд французаг кыролы фынгыл.

Зæхкусджытæ ног халсары баууæнддыстытæ æрмæст XVIII æнуысы дыккаг æмбисы. Гермæйнагтæн картоф кæд æнæбары хæрын кодтой, уæд Францы

та спайда кодтой мæнæс ахæм мæнгард мийæ. Картоф кæм ныссагтой, уыцы егъау хуымтыл афтæчы кусаг Парматæ кæй бафидар кодта, фæйнæджды уыцы гæбæзтыл фыст уыд мæнæс афтæ: «Зынарг халсар чи ада-ва, уыцы адæймаджы фæ-

ивар кæндзыстæм стыр æхцатæй». Хуымтæм æввахс цæрæг зæхкусджытæ æвæстиатæй давын райдыдтой амынд халсартæ.

XVII æнуыс кæрон Голландийæ Уæрæсемæ хуымбылты голлаг чи æрбарыста, картофы фæзынд нæ бæстæйы бæттынц фидены уыцы паддзах Петр Фыццаг азы номмæ. 1765 азы Сенат кæй рауагъта, уыцы сæрмагонд указмæ гæсгæ, стæй, фæстæдæр нæ бæстæйы алыкузон регионтæм кæй арывстой, фæсарæнтай нæм ласт мыггаджы ахæм картоф нымайгæйæ, картоф Уæрæсейы парахат кæнын райдыдта. 1840 азтæй фæстæмæ, рæвдз уæрæх кæнын чи райдыдта, æнуыс кæрон картофы уыцы хуымтæм Уæрæсейы ахстой 1,5 миллион гектарæй фылдæр фæуазут.

Дзырдæппарæн

«Хорз хабæрттæ хъусут!»

Дис мæм касы, æнæхъæн «Осетия-Ирыстон»-ы куджытæй ну кудыд нæ загты: «Афтæ дзырнæ нæ 'мбалы, афтæ дзырнæ нæй!»

Дзырд цæуы, «Хабæрттæ» цы чызджытæ фæкæсынц, уылдон каст куы фæвæййынц хабæрттæ, уæд, сæ фæстæ цы хуыдыдæг ракæрцц кæнынц экранæй, уыл: «Хорз хабæрттæ хъусут!»

Логикæ куд амоны, уымæ гæсгæ ацы хуыдыдæг размæ ныхас хуыма æуæв, æвзæр зæрдæйыл хыг чи 'фтауы, ахæм хабæрттыл. Æмæ уæдгæ дæр афтæ уыди. Уыцы хуыдыдæг иу дзырдтой хæргæнджытæ, æндæр

хъæутæм-иу кæй арывстой, уылдон. Хабар-иу куы фæхуысын кодтой – афтæ-афтæ, уый æмæ уый нал и, уæд æмæ уæд уыдзæн ие 'вæрæн бон, уæд-иу загътой, гъе афтæ: «Хорз хабæрттæ хъусут нырæй фæстæмæ». Афтæ загътын сæ хуынд, афтæ загътын сын амыдта æгъдау. Фæлæз кæмдæр донуадзæн хæтæлтæ ивынц кæнæ сывæллæттæн рæвдзауондон цалцæг кæнынц, уыцы хабæрттæ фæстæ цæмæн бахъæуы уыцы ныхæ-

стæ загътын, уый, иæ сæр кутылты чи фæхойа, уый дæр нæ бамбардзæн.

Æмæ лæг йæхичæн ныфсытæ фæвæры, «Хабæрттæм» куы фæхуысы, уæд, кæд ныр нæл загъгъикой уыцы æнæхъæтæр ныхæстæ. Нæй, ракæрцц та сæ кæнынц: «Хорз хабæрттæ хъусут!»

Æмæ хорз хабæрттæ нæ, фæлæз, цы хабæрттæ ракодта, уылдон дæр фæрох ваййынц лæгæй.

ХУЫГАТЫ Сæргей 29.03.26

ПАДЗАХАДОН ИСОНЫ УЫНАФÆЙДАГ ФЕДЕРАЛОН АГЕНТАДЫ ЦÆГАТИРЫСТОЙНАГ ТЕРРИТОРИОН УПРАВЛЕНИ (ДАРДДÆР – БАЗАРАДОН ФАДДЕТÆ АРАЗÆГ) ХЪУСЫНГ КÆНЫ:

Тæрхæдон пырыстыфты федералон службæйы цæгатирейстойнаг управлени уыцы исбон ауæй кæнын фæдыл базарад бæхæст кæнын тыххæй хабар:

- 1. Д.С. Поповы исбон, адрес: РЦИ-Алания: Мæздæг, Савельевы уынг, 1.
2. Годжицаты Н.Г. исбон, адрес: РЦИ-Алания, Дзæуджыхъæу, СНТ «Иристон», цæхæрадон №111.
3. Фидары В.К. исбон, адрес: РЦИ-Алания, Дзæуджыхъæу, Шумлевицы уынг, 16, бæстæхъ 4, фæтæр 96.
4. Тагузова З.Э. исбон, адрес: РЦИ-Алания, Дзæуджыхъæу, Уалдзгон уынг, 15, фæтæр 82.
5. Æлборты А.М. исбон.
6. ÆБÆ «Агропромшленнон кустад Бесланскы нарторкы комбинат»-ы исбон.

Уæджды размæонæджы бæрнджын адæймаг йæ кхуæ кæм сæвæрдта, кудиртæрæтæджы номæй архайын фæдыл æууенчы ахæм гæххæттæ кæд ис, уæд (Ацы адæймаджы бæрны æвæд кæй сты, кудиртæ хуызмæ уыд уыл дзырæг гæххæттæ дæр) персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Юридикон иуæгтæн: исбон бæлхæнны бар чи дæтты, кудиртæрæтæджы уынафæйдаг æмбæлтæг органы гæххæттæл фыст ахæм уынафæгæ биндурæвæртæг гæххæттæм гæсгæ, афтæ бакæнын кæд хъæуы, уæд; кудиртæрæтæджы номæй архай æнæхичиндæг æвдæсæг гæххæттæ; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы (ахæм гæххæттæ фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Индивидуалон амалыуæггæнджытæ: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы бахæнны бакусыны тыххæй разыны архайны бартизмæ адæймаджы æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм гæххæттæ, кудиртæрæтæджы миывæр кудиртæ кæд барытæ, уæд; УФ-И Граждæйнаг кодексы 449.1 статьяйы 5 пункты домæнты аккадæнджы тыххæй деклараци (гæххæттæл фыстыл уæгдæйбар уагæй), персоналон бæрæггæнæнтыл бакусыны тыххæй разыны дзуапп. Физикон иуæгтæн: кудиртæрæтæджы паспортты халдх (æппæт сифтæ); нотариусы миывæр кæм ис, физикон иуæджды миывæр æууенчы ахæм